

השוררים במסדרונות קרמלין ההסתדרות

ועד מוער?

כלפי חוץ, כמובן, נעשו כל הצעדים להור כיה שהעסק רציני, לא סתם מישוק. ההעדה המרכזת הקדישה שתי ישיבות שגמות לדיון במימצאי ועדת הייעול והחסכון. חברי הוועדה המרכזת אף הראו עניין מנומס בממצאי ההעדה: ריכוז שיחות-חוץ עלידי מחלקת תחבורה, ריכוז שיחות-חוץ עלידי המרכזה ובידיקת חיוניות הטלפונים הפרטיים, עריכת ביקורת קפדנית של חשבונות אש"ל, צימצום מספר העתונים מ-590 ל-337 (תוך חסכון של 12 אלף ל"ג), חלוקת תה פעמיים ביום בלבד ואיסור הגשת מזון וכיבוד גירחב על חשבון הבית, הקמת ועדה לתיאום וצימצום הפירסומים.

יתכן אף שיוחלט להגשים המלצות אלה, או לפחות חלק מהן. אך ברור היה, כי הביוב, חוסר-הייעול והשחיתות — גם אם יצליח משהו לעכב לרגע את היתרם — יש בו במהרה לס רם. כי אין בתוך הוועדה-הפועל אף גורם שתפקידו למנוע מע" שים אלה. כפי שציין סופר דבר: "תופעות אלה אינן אופייניות למפלגה אחת בלבד. שותפות בהן כל המפלגות בהסתדרות. א" נני יודע אם הן מתחלקות בדיוק לפי ה" מפתח המפלגתי. מכל מקום, הסיפורים ש" שמעתי הם על חברים ממפלגות שונות."

מפלגות אלה ניוונות כולם מתקציבי ההסדרות. הודות לכספי הוועדה-הפועל יכולות הן לקיים את עתוניהן על אף תפוצה זעומה וגרעונית עצומים. מכספים אלה הן מממנות את סניפיהן וקוננות קולות בעת בחירות.

חלוקה זו היא קודש הקודשים של כל המפלגות ההסתדרותיות, על כן אין איש חולם לחסל אותה. וכל עוד לא תחיל, ישארו גם הביוב, הרמאות והשחיתות — לצרכים-פריטיים.

כאשר הודלפו לדבר וללמרחב קטעים מתוך מימצאי הוועדה — כנראה עלידי אהרון בקר, שרצה להציג את עצמו כקוטל-שחיתות — הודעקה הוועדה המרכזת ל" ישיבה דחופה. בהודעה הרשמית, שפורסמה אחרי הישיבה, נאמר: "הובעה מורת-רוח כללית מהתוספות השונות, שאין להן יסוד במסקנות הוועדה-הייעול."

במקום להתרעם ולקעוס על גילויי השחיתות והביוב, היפנתה הוועדה המרכזת את כעסה אל העתונים שהעזו לפרסם "תוספות" על השחיתות והביוב. תוספות, ש" לדברי ההודעה הרשמית אין להן יסוד במסקנות ועדת-הייעול. אך במציאות של הוועדה-הפועל עצמה, יש להן יסוד איתן.

בפי בקר עצמו היו המלים הרמות המקור בלות: "לא ניגרר אחרי הפירסומים. נמשך בתפקיד שקיבלנו על עצמנו, לעשות לייעול העבודה בבית הוועדה-הפועל." הכריז — ויצא עם אשתו ללונדון, כאורה האיגודים המקצועיים של אנגליה.

של עובדים מסויימים בהעדה-הפועל מגיעים למאות לירות לחודש. הם אף עולים על חשבון הטלפון שלי, אף-על-פי שאני צריך לא פעם, בתוקף תפקידי, לשוחח בטלפון על אנשים בחוץ-לארץ."

פירסומים: זהו אחד השיגעונות היקרים ביותר של הוועדה-הפועל. כל מח" לקה, כל תחאגף — כמעט כל פקיד — מוציא ספר, ספרון או חוברת, להסברה, לדימוס או סתם שיעמום. רבבות לירות נישפרו בצורה זו מדי שנה — רוב רובו של החומר המודפס נשאר במחסני הוועדה הפעל, כאבן שאין לה הופכין. רק החודש הופיע שנתון ההסתדרות — כך עבה ומהודר של פיטפיטים חסרי-חשיבות או מליצות מיושנות. ספר זה לא עלה, לכאורה, למשלם המסיהאחיד אפילו פרוטה. מחירו כוסה עלידי מודעות מס' חריות של חברות כמו תנובה והמשביר ה" מרכזי, שתמורת פירסום מיותר זה מעלות את מחיר התוצרת הנמכרת לפועל.

*** כל המפלגות שותפות

ידיים אלה לא הדהימו את חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות. הם ידעו מראש, כי הוועדה לייעול וחסכון לא תגלה להם שום חדש.

מדוע, אם כן, מנתה הוועדה? התשובה נעוצה בדברי ההסבר של בקר, כאשר הודיע על הקמת הוועדה. הוא הת' לונג אז, בין השאר, שאין כל פיקוח יעיל על קבלת עובדים בהעדה-הפועל, וכי כמה מן המחלקות אף התנפתו הרבה מעבר ל" צרכיהן. נוסף לזאת, טען, אין לאיש — אף לא למזכיר הכללי בכב זו ובעצמו — אינף רמזיה מספקת על מגביות ההסתדרות באמריקה ועל מפעל הפרוייקטים שלה, ש" נועד לכוון תורמים מחו"ל, הרוצים לבנות מוסדות ומיכנים כמו מרפאות, מועדונים וכו'.

בו במקום החזיט בקר להוציא את הטיפול בשני נושאים אלה — קבלת עובדים ו" שליטה על זרם התרומות מחו"ל — מידי האיש שעסק בהם עד כה. האיש: יהושע לוי.

יתכן שמזכיר חזק יותר, בטוח יותר בעצמו, היה מפקיע סמכויות חשובות אלה ועובר לסדר היום. ייתכן שהיה אפילו מפטר בלי בעיות את הגויבר מכל תפקידי. אך לא אהרון בקר. הוא היה צריך להראות, כי הפקעת סמכויותיו של לוי, באה רק מתוך דאגה להבראת העניינים של הוועדה-הפועל. על כן הוסיף לנאומו פרק שני, על הביוב, חוסר-הייעול והשחיתות. על כן הקים את ועדת-החקירה שלו.

עתה, משטיימה הוועדה את עבודתה וה" גישה את המלצותיה, נשאלה השאלה: מה ערך יהיה לחקירה, שנערכה מטעמים אלה?

קרח מכאן ומכאן - הגיזבר - לוי צוחק לפראנק סינאטרה

התחלת העבודה. אם לרגל תפקידו נאלץ העובד לשהות מחוץ למקום-עבודתו יותר מארבע שעות — ובכלל זה השעות שבין 12.30 עד 14.00 — הוא זכאי לתשלום בעד ארוחת-צהרים.

הכל ברור ומפירש. אך איש אינו מתחשב בהנחיות אלה. כל חשבון אש"ל שמגיש עיבד הוועדה-הפועל — משולם ללא כל בקורת. כמה מן העובדים הבכירים אף רגילים להגיש חשבון אש"ל גדול יותר מן המשכורת החודשית שלהם. עסקן אחד, למשל, אף הגיש חשבון עבור בילוי כל משפחתו בבית-מלון בטבריה — והוא אינו יוצא-דופן בואת.

טלפונים: כל אדם יכול כיום ל" הרם טלפון באחד מחדרי הוועדה-הפועל, להזמין שיחת-חוץ לכל מקום בארץ. מצב המסתכם ברבבות לירות, רק עבור שיחת-חוץ בעניינים פריטיים.

הוועדה-הפועל גם התקין על חשבונות טל-פונים בדירותיהם של רבים מבין עובדיה. טלפונים אלה הוא מחזיק על חשבונו, ומ שלם עבור הש מוש בהם, מבלי שיהיה כל צורך תפקידי, שלאותו עובד יהיה טלפון פרטי. סיפר אהרון בקר עצמו: "נדמהי כאשר נודע לי שחשבונות הטלפון החודשיים

הבולטות יותר של ב זבוב, רמאות ושחיתות: **השימוש במכוניות:** בין עובדי הוועדה-הפועל השחרר נוהג, כי מכונית ה" עומרת לרשותו של אדם אחד, ללא ש תפיס, מעידה על מעמדו והשיבותו. מכיוון שמספר המכוניות של הוועדה-הפועל נופל ממספר ה" פקידים, מרבים להשתמש במכונית. הנה, למשל, כאשר הוזמנה מונית לאחד מעסקני המחלקה לאיגוד מקצועי, הסתבר כי עוד של שה מאנשי הוועדה-הפועל צריכים לנסוע באותו כיוון. הם ביקשו להצטרף אליו. הוא סירב — והזמין מונית שניה. "סנובויות" התלונן דבר.

כאשר נסעו עשרות אנשים קשה הוועדה-הפועל להלחית הנשיא בן-צבי, קשה היה לארגן קבוצות נסעים במכוניות מלאות. שכן כל אישיות-חשיבה-מאד דרשה מכונית לעצנה.

איש ציבור אחר, המקבל את משכורתו מן הוועדה-הפועל, קבע שהוא צריך לבקר בכמה מקומות בארץ. הוא הזמין מונית, העמיס את עצמו ואת משפחתו, וכך ערך טו ל יפור ברחבי המדינה. חשבון המונית ש" הגיש לגויברות הסתכם ב-320 ל"ג — סכום כה גבוה, שהגויברות סירבה לשלמו.

קריאת עתונים: קיימת החלטה של מנהל-מחלקה בהעדה-הפועל מקבל מס' פר עתונים בחינם, כדי שיוכל לעקוב מקרוב אחרי התרחשויות חשובות הנוגעות ל" מחלקתו. לפי הסדר זה, מגיעים מדי יום 590 עתונים לבית הוועדה-הפועל — במחיר של כ-35 אלף לירות לשנה. מי קורא אותם? קבע הווע"ח: "במקרים רבים מתחל" קים העתונים גם לעובדים, אשר לא מובן כלל לשם מה הם זקוקים לעתון נוסף ל" צרכי עבודתם. כמה מנהלי מחלקות מקבלים עשרה עתונים למשרד. הם אינם מספיקים לקרוא בהם. טבעי אפוא, שמזכירות ה" משרד מעסיקות עצמן בקריאת עתונים אלה, בשעות העבודה."

אש"ל: ראשי-ישיבות אלה פירושם — אוכל, שתייה, לינה, והם באים לסמל את הסכום שהעבד מקבל עבור כלכלתו ולינתו, כאשר מחייב אותו התפקיד להיות רחוק מביתו. קובע תקנון העבודה של ה" הסתדרות: "עובד זכאי לתשלום אש"ל אם יצא לרגל תפקידו אל מקום, שהוא רחוק כעשרה ק"ל מטורים מגבולות שטח השיפוט של העירייה, שבה נמצא מקום-עבודתו ה" קבוע. הוא זכאי לתשלום בעד לינה אם שהה בתפקיד מחוץ למקום-עבודתו הרגיל, והיה נאלץ ללון מחוץ לביתו. לתשלום ארוחת-בוקר הוא זכאי אם לרגל התפקיד נאלץ היה ללון בלילה הקודם מחוץ לביתו, או לצאת מביתו לפחות חצי-שעה לפני ה" זמן, שבו היה צריך לצאת כדי להגיע ל" מקום-עבודתו הקבוע, בשעה שנקבעה ל"

תה ואנטי-פאטיה: ברל כצנלסון משקיף בעצבות בכוסות הנמשות בחדרי הוועד-הכופעל